

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ *Έ Έ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ*

(Προσφυγή αριθ. 24977/07)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

16 Απριλίου 2009

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση *Έ Έ κατά Ελλάδας,*

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Nina Vajić, *πρόεδρο,*

Χρήστο Ροζάκη,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

Γεώργιο Νικολάου, *δικαστές*,
και τον Søren Nielsen, *γραμματέα τμήματος*.

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 26 Μαρτίου 2009,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 24977/07) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν υπήκοο του Κράτους αυτού, τον κύριο **È È** («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 30 Μαΐου 2007 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Κ. Γεωργιάδη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Ζ. Χατζηπαύλου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι υπήρξε υπέρβαση της λογικής προθεσμίας της διαδικασίας (άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης).

4. Στις 20 Μαΐου 2008, η πρόεδρος του πρώτου τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Όπως επιτρέπει το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε επιπλέον να αποφανθεί το τμήμα συγχρόνως επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1982 και κρατείται επί του παρόντος στις φυλακές της Λάρισας.

6. Στις 10 Απριλίου 2003, ο προσφεύγων συνελήφθη και προφυλακίστηκε.

7. Στις 15 Μαρτίου 2004, το Τριμελές Εφετείο Κακουρηγημάτων Λάρισας καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε ποινή κάθειρξης δεκαέξι ετών και εννέα μηνών και σε πρόστιμο 7.500 ευρώ για κατοχή, εμπορία και χρήση ναρκωτικών καθώς και για οπλοκατοχή.

8. Την ίδια ημέρα που απαγγέλθηκε η απόφαση, ο προσφεύγων άσκησε έφεση ενώπιον του Πενταμελούς Εφετείου Κακουρημάτων Λάρισας το οποίο όρισε δικάσιμο στις 14 Δεκεμβρίου 2005.

9. Στις 13 Ιουνίου 2004, ο προσφεύγων κάλεσε εγγράφως τον εισαγγελέα Εφετών Λάρισας να επιταχύνει τη διαδικασία ενώπιον του εφετείου.

10. Στις 14 Δεκεμβρίου 2005, το εφετείο ανέβαλε την εξέταση της υπόθεσης για τις 28 Μαρτίου 2007, λόγω εθνικής απεργίας των δημοσίων υπαλλήλων, όπου συμπεριλαμβάνονταν οι γραμματείς και το προσωπικό των σωφρονιστικών καταστημάτων. Ο προσφεύγων, ο οποίος κατά την περίοδο εκείνη κρατείτο στις φυλακές της Πάτρας, δεν μπορούσε επομένως να μεταφερθεί στην Λάρισα προκειμένου να παραστεί ενώπιον του εφετείου.

11. Στις 28 Μαρτίου 2007, το εφετείο ανέβαλε εκ νέου τη συζήτηση για τους ίδιους λόγους με εκείνους που αιτιολόγησαν την αναβολή της συζήτησης της 14^{ης} Δεκεμβρίου 2005. Όρισε δικάσιμο για τις 25 Φεβρουαρίου 2009. Στηριζόμενος στο άρθρο 548 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του εφετείου αίτηση για ορισμό δικασίμου σε νωρίτερη ημερομηνία. Με απόφαση της 5 Μαΐου 2008, το εφετείο μετέθεσε την ημερομηνία στις 3 Νοεμβρίου 2008.

12. Στις 2 Δεκεμβρίου 2004, 16 Φεβρουαρίου, 10 Μαΐου 2005 και 5 Ιουνίου 2007, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Πενταμελούς Εφετείου Κακουρημάτων τέσσερις αιτήσεις αναστολής εκτέλεσης της πρωτοβάθμιας απόφασης και συνεπώς την υπό όρους αποφυλάκισή του. Το εφετείο τις απέρριψε όλες με τις αποφάσεις των 10 Δεκεμβρίου 2004, 15 Απριλίου και 27 Ιουνίου 2005 και 25 Ιουνίου 2007.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

13. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...), το οποίο θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως.»

14. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 10 Απριλίου 2003, με τη σύλληψη του προσφεύγοντος. Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες που παρασχέθηκαν στο Δικαστήριο, η συζήτηση της υπόθεσης του προσφεύγοντος ενώπιον του Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων είχε οριστεί για τις 3 Νοεμβρίου 2008. Μέχρι την ημερομηνία αυτή, η διαδικασία είχε ήδη διαρκέσει πέντε έτη και επτά μήνες περίπου για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

A. Επί του παραδεκτού

15. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου.

B. Επί της ουσίας

16. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η συζήτηση της έφεσης αναβλήθηκε δύο φορές, λόγω της συμμετοχής των υπαλλήλων της γραμματείας σε απεργία που είχαν οργανώσει τα συνδικάτα τους. Αν και οι υπάλληλοι της γραμματείας είναι δημόσιοι υπάλληλοι, η καθυστέρηση που οφείλεται σε αυτές τις αναβολές δεν μπορεί ωστόσο να καταλογιστεί στις δικαστικές αρχές.

17. Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι ουδόλως συνέβαλε με τη συμπεριφορά του στη διάρκεια της διαδικασίας. Προσθέτει ότι το γεγονός ότι το εφετείο μείωσε, με την απόφασή του της 5 Μαΐου 2008, κατά τέσσερις μήνες την προθεσμία αναμονής για τη συζήτηση δεν είναι αρκετό για να απαλείψει τη μη τήρηση της «λογικής προθεσμίας».

18. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier et Sassi κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

19. Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι μία απεργία δεν μπορεί, από μόνη της, να δημιουργήσει ευθύνη ενός συμβαλλομένου Κράτους αναφορικά με την ύπαρξη της λογικής προθεσμίας. Εν τούτοις, οι προσπάθειες που κατέβαλε αυτό για την απορρόφηση οποιασδήποτε καθυστέρησης που θα προέκυπτε λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του ελέγχου της τήρησης της εν λόγω απαίτησης (*Παπαγεωργίου κατά Ελλάδας*, 22 Οκτωβρίου 1997, § 47, Recueil des arrêts et décisions 1997-VI).

20. Ωστόσο, εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι αν και ο προσφεύγων άσκησε έφεση στις 15 Μαρτίου 2004, η υπόθεση εκκρεμεί ακόμα ενώπιον του εφετείου. Η συζήτηση ορίστηκε αρχικά για τις 14 Δεκεμβρίου 2005. Την ημερομηνία αυτή, αναβλήθηκε για τις 28 Μαρτίου 2007, κατόπιν για τις 25 Φεβρουαρίου 2009. Η αναβολή για τόσο μακρινές ημερομηνίες, ακόμα και λαμβανομένης υπόψη της μείωσης της προθεσμίας που έθεσε η απόφαση της 5 Μαΐου 2005, δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την τήρηση της λογικής προθεσμίας. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι καθόλη αυτή την περίοδο ο προσφεύγων κρατείτο και το εφετείο είχε απορρίψει όλες τις αιτήσεις του για αναστολή εκτέλεσης της ποινής του.

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

21. Στις παρατηρήσεις του σε απάντηση σε εκείνες της Κυβέρνησης, τις οποίες έλαβε το Δικαστήριο στις 14 Νοεμβρίου 2008, ο προσφεύγων επικαλέστηκε για πρώτη φορά την παραβίαση του άρθρου 5 § 3 (λόγω της απόρριψης των αιτήσεων αποφυλάκισής του) και του άρθρου 6 § 2 της Σύμβασης.

22. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η αιτίαση η ελκόμενη από το άρθρο 5 § 3 πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη διότι η ημερομηνία λήξεως της περιόδου κράτησης που αναφέρει το εν λόγω άρθρο είναι η ημέρα έκδοσης απόφασης επί του βασίμου της κατηγορίας, ακόμα κι αν αυτή είναι σε πρώτο βαθμό (*Wemhof κατά Αυστρίας*, 27 Ιουνίου 1968, série A no 7, § 9). Όσον αφορά την αιτίαση που σχετίζεται με το άρθρο 6 § 2, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων δεν παρέχει καμία διευκρίνιση. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

23. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

24. Ο προσφεύγων αξιώνει 20.905 ευρώ για την υλική ζημία που συνδέεται με τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε κατά τη φυλάκισή του και με την ηθική βλάβη την οποία δεν αποτιμά αλλά αφήνει στο Δικαστήριο τη φροντίδα να καθορίσει το ποσό αυτής.

25. Η Κυβέρνηση δηλώνει έτοιμη να του χορηγήσει το ποσό των 1.500 ευρώ για ηθική βλάβη.

26. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της επικαλούμενης υλικής ζημίας και της παραβίασης που διαπίστωσε το Δικαστήριο. Αντιθέτως, εκτιμά ότι ο προσφεύγων υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, του επιδικάζει 4.000 ευρώ, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

27. Ο προσφεύγων ζητεί 8.500 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

28. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα έξοδα αυτά δεν έχουν αιτιώδη συνάφεια με την επικαλούμενη παραβίαση.

29. Σε ό,τι αφορά τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία ο προσφεύγων υποβλήθηκε στην Ελλάδα, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η μακρά διάρκεια μίας διαδικασίας μπορεί να επιφέρει αύξηση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του προσφεύγοντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι πρέπει επομένως τούτο να ληφθεί υπόψη (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Caruano κατά Ιταλίας*, 25 Ιουνίου 1987, § 37, série A no. 119-A). Εν τούτοις, στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων δεν προσκομίζει κανένα τιμολόγιο όσον αφορά τα έξοδα

στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των επιληφθέντων δικαστηρίων. Συντρέχει επομένως λόγος να απορριφθεί αυτό το τμήμα της αξίωσής του.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

30. Το Δικαστήριο κρίνει προσηκόν να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από τη διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται*

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 4.000 (τέσσερις χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος,

β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 16 Απριλίου 2009, κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren Nielsen

Γραμματέας

(υπογραφή)

Nina Vajić

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 26 Μαΐου 2009

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροτσόπουλος